

Proclamația de Unire a Transilvaniei cu România - 1 decembrie 1918

I. Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noiembrie v. 1 Decembrie 1918 n., decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dînșii cu România. Adunarea Națională proclamă în deosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea Națională rezervă teritoriilor sus indicate autonomie provizorie pînă la întrunirea Constituanței aleasă pe baza votului universal.

III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea Națională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sînul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.

2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din Stat.

3. Înfăptuirea desăvîrșită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieții publice. Votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele

sexe în vîrstă de 21 de ani la reprezentarea în comune, județe ori parlament.

4. Desăvîrșită libertate de presă, asociere și întrunire; liberă propagandă a tuturor gîndurilor omenești.

5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conscrieri, desființînd fideicomisele și, în temeiul dreptului de a micșora după trebuință latifundiile, se va da posibilitatea țaranului să-și creeze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atît cît să poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e, pe de o parte, promovarea nivelării sociale, pe de altă parte potențarea producției.

6. Muncitorimii industriale i se asigură aceleași drepturi și avantagii, care sînt legitime în cele mai avansate state industriale din apus.

IV. Adunarea Națională dă expresie dorinței sale ca Congresul de pace să înfăptuiască comuniunea, națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Românii adunați în această Adunare salută pe frații lor din Bucovina, scăpați din jugul monarhiei Austro-Ungare și uniți cu țara mamă România.

VI. Adunarea Națională salută cu iubire și entuziasm liberarea popoarelor subjugate pînă aci în monarhia Austro-Ungară, anume națiunile: cehoslovacă, austro-germană, jugoslavă, polonă și ruteană și hotărăște ca acest salut al său să se aducă la cunoștința tuturor acelor națiuni.

VII. Adunarea Națională cu smerenie se înclină înaintea memoriei acelor buni români, care în acest război și-au vărsat sîngele pentru înfăptuirea idealului nostru murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

VIII. Adunarea Națională dă expresiune mulțumitei și admirațiunii sale tuturor puterilor aliate, care prin strălucitele lupte purtate cu cerbicie împotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru război, au scăpat civilizațiunea de ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor Națiunii Române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, Adunarea Națională hotărăște instituirea unui Mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română, oricînd și pretutindeni față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiile pe care le află necesare în interesul națiunii.

Dr. Laurențiu Oanea
Notar al Adunării Naționale
(Ștefan Cicio Pop)
Vice-Președinte al Adunării Naționale

Deșteptarea! Au trecut mai bine de 90 de ani!!!

În prag de 1 Decembrie - Ziua Națională a României, și ori de câte ori avem ocazia, ne place să ne plângem „intelectualicește“ de starea în care au rămas comunitățile de români din Ungaria de azi, după Marea Unire de la 1918: că am rămas aici izolați total de marea masă a românilor... că ne-au părăsit și puținii intelectuali, preoții și dascălii de la sate, pe care îi aveam... că țara-mamă nu s-a mai ocupat de soarta conașionalilor săi rămași în afara granițelor... Da, un sâmbure de adevăr istoric există în toate aceste declarații, dar ca să le folosim pe acestea și acum, după atâta amar de timp, ca pe o scuză pentru toate nenorocirile noastre din deceniile trecute, poate nu este chiar atât de justificat. Deșteptarea! Au trecut de atunci mai bine de 90 de ani!!!

De ce credem nejustificate și uneori chiar enervante aceste văicăreli? Pentru că deseori se întâmplă și azi, mai ales când ne vizitează câte-o delegație din România, să ne apucăm să ne plângem de soarta noastră vitregă, să le reamintim de datoriile pe care le-ar fi avut ei față de noi, etc. etc., în loc să le prezentăm realitatea așa cum este ea, cu bune și cu rele, pentru a găsi împreună cele mai bune soluții. Dar noi, din păcate, suntem mari maestri nu în a găsi soluții, ci în a găsi scuze. De câte ori nu am auzit din gura președintelui Autogovernării pe țară și a altora de la ATRU, care prezintă ca pe ceva normal că noi ne-am uitat limba, ne-am uitat tradițiile. E adevărat, mai știm să dansăm „pe românește“, dar nu mai știm să vorbim. Și nici nu ne prea place. Energia pe care o investim în propriile noastre scuze este enormă, în loc să o direcționăm către acei tineri care ar putea fi actualii și viitorii intelectuali ai acestei comunități. Înainte să fim catalogați ca niște visători romantici, declarăm sus și tare: da, acești tineri există, nu prea mulți, dar poate ar fi și mai mulți, dacă ar avea loc de coatele unora care nu-și dau seama că sunt (uneori de prea mult timp) la locul nepotrivit, în funcția nepotrivită.

La noi, mai multe posturi-cheie sunt ocupate de persoane incapabile. Iresponsabilitatea de care dăm dovadă în cazul mai multor instituții de-ale noastre nu este vina României, a țării-mame care ne-ar fi părăsit, precum nici a trecutului istoric nemilos, ci numai și numai al nostru, al celor de azi. La noi nu contează că cineva ocupă o funcție de conducător 5, 10, 20 sau poate și mai mulți ani, fără să facă nimic, fără să știe măcar să vorbească în mod corect românește. La noi, lozinca principală este: „E de-al nostru“. Iată o altă formă de a ne scuza pentru neputințele, pentru incapacitățile noastre. La noi se sacrifică învățământul, cultura, viața bisericească numai pentru că nu avem curajul să facem - sau măcar să propunem - unele schimbări de persoane. Dacă reușești să obții distincția „ești de-al nostru“, nimeni nu-ți mai are treaba, poți să nu te pricepi la

nimic, poți să nu faci absolut nimic toată viața. Nu așa era să se întâmple și cu alegerea noului conducător al Centrului de Documentare și Informare, care sigur la ora actuală este doar o instituție-fantomă fără prea mult rost și rol, dar care dacă am fi noi cu adevărat responsabili ar putea fi și o instituție valoroasă a comunității?!!! Da, nu am scris greșit, a comunității, și nu a ATRU.

Sărbătorile sunt și momente de analiză, de reculegere. Ar fi bine ca în acest an, ziua de 1 Decembrie să fie pentru noi, românii din Ungaria, nu doar o zi a recepțiilor de la ambasadă și consulate, ci în primul rând o zi de meditație serioasă asupra viitorului nostru, asupra responsabilităților noastre, a celor de azi pentru cei de mâine. A cam sosit vremea...

Eva IOVA
„Foaia Românească“

Libertatea presei în Basarabia în anul 2009

Aprilie 2009 a însemnat o lună de foc pentru Basarabia - a fost momentul în care tinerii au ieșit în stradă pentru a manifesta împotriva regimului comunist al lui Vladimir Voronin. Un rol deosebit de important în aceste evenimente l-a jucat presa de limbă română de la Chișinău și de aceea am realizat în rândurile următoare o analiză asupra peisajului mass-media din Basarabia.

Un fals recensământ

În Republica Moldova împărțirea artificială a românilor în două etnii este cea mai evidentă dintre toate celelalte cazuri. De fapt aici a fost promovată cel mai intens această împărțire în perioada sovietică pentru a se crea diferențierea „români/moldoveni” necesară din punct de vedere politic. Urmările acestei politici sovietice pot fi văzute până în ziua de azi, teoria identității moldovene separate de cea românească rămânând un punct de referință al programului Partidului Comuniștilor din Republica Moldova aflați la guvernare până în septembrie 2009. Recensământul din anul 2004 a consemnat existența în Republica Moldova a 76,2% moldoveni, 8,3% ucraineni, 5,9% ruși, 4,4% găgăuzi și 2,2% români. Aici trebuie amintit faptul că recensământul din 2004 a fost calificat drept incorect de observatorii

Organizației pentru Securitate și Cooperare din Europa. John Kelley, șeful echipei de observatori a OSCE declara în urma acestui recensământ: „Am atenționat Biroul național de statistică și opinia publică despre depistarea de către noi a unor nereguli în obținerea de către recenzorii a datelor referitoare la etnia și limba vorbită de către respondenți. Atunci, șapte din cele zece echipe de observatori ai Consiliului Europei, care au cuprins aproape toate raioanele R. Moldova, au raportat cazuri în care recenzorii încurajau respondenții să declare că sunt moldoveni, nu români. Mai mult decât atât, chiar și în cadrul aceleiași familii erau neînțelegeri la acest capitol: soția spunea că e româncă, iar soțul o contrazicea că e moldoveancă. Astfel de cazuri au fost întâlnite într-un număr considerabil și, prin urmare, de ele trebuiau să țină cont specialiștii de la Statistică”.

Un peisaj mass-media bogat

La o populație de 3.383.332 locuitori, în Republica Moldova peisajul mass-media este extrem de diversificat și bogat. Conform Ghidului mass-media realizat în anul 2007 de Centrul pentru Jurnalism Independent de la Chișinău în Republica Moldova există 147 ziare, 111 reviste, 54 de posturi radio, 35 posturi TV, 62 operatori TV și 17 agenții de presă. Conform aceluiași ghid din cele 147 de ziare 85 apar exclusiv în limba română și 62 exclusiv în limba rusă. În ceea ce privește posturile de radio 12 își difuzează programele exclusiv în rusă și tot 12 au programe exclusiv în română - restul având emisiuni mixte. Dintre cele 35 de posturi de televiziune 6 au emisiuni exclusiv în limba rusă și 8 au emisiuni exclusiv în limba română, celelalte având programe mixte. Deși mass-media din Republica Moldova nu mai este dominată masiv de mijloacele de exprimare în limba rusă, totuși există un dezechilibru în ceea ce privește procentul vorbitorilor de limbă rusă și numărul mass-mediilor care folosesc această limbă.

Problema tirajelor

Tirajele publicațiilor tipărite din Republica Moldova nu sunt foarte mari raportate la numărul populației. În plus, nu există o instituție independentă de auditare a tirajelor, aceasta fiind în curs de formare. Conform unui raport din anul 2009 al Coaliției civice pentru alegeri libere și corecte tirajele și frecvențele de apariție a publicațiilor din Republica Moldova se prezintă după cum urmează:

Komsomolskaia pravda - apare în limba rusă de șase ori pe săptămână; privat; distribuție națională, cu un tiraj de cca 7400 exemplare per ediție, cu excepția ediției de joi, care are un tiraj de 51 600 exemplare.

Țimpul de dimineață - apare în limba română de cinci ori pe săptămână; privat; distribuție națională, cu un tiraj săptămânal de 43 750 exemplare.

Moldova suverană - apare în limba română de patru ori pe săptămână; privat; distribuție națională, cu un tiraj săptămânal de 18 472 exemplare.

Nezavisimaia Moldova - apare în limba rusă de patru ori pe săptămână; privat; distribuție națională, cu un tiraj săptămânal de 17 108 exemplare.

Jurnal de Chișinău - apare în limba română de trei ori pe săptămână; privat; distribuție națională, cu un tiraj de 5 372 exemplare (ediția de marți), 3 080 exemplare (ediția de joi), 19 537 exemplare (ediția de vineri).

Moldavskie vedomosti - apare în limba rusă, de trei ori pe săptămână; privat; distribuție națională, cu un tiraj de 7 500 exemplare per ediție.

Flux - apare în limba română, bisăptămânal; privat; distribuție națională, cu un tiraj săptămânal de 30 000 exemplare.

Săptămîna - apare în limba română; săptămânal; privat; distribuție națională, cu un tiraj săptămânal de 14 253 exemplare.

Vesti Gagauzii - apare în limba rusă; săptămânal; finanțat de stat; distribuție regională, cu un tiraj de 4 500 de exemplare.

SP - apare în limba rusă; săptămânal privat; distribuție regională; tirajul săptămânal - 6 000 exemplare.

Cuvântul (Rezina) - apare în limba română, săptămânal privat, distribuție regională; tirajul săptămânal 4920.

Realitatea (Sorooca) - apare în limba română, săptămânal; finanțat de stat, distribuție regională, cu un tiraj săptămânal de 3000 exemplare.

O altă problemă a publicațiilor din Republica Moldova este reprezentată de faptul că multe dintre ele au apariții neregulate. Numărul mare de ziare inventariate în Ghidul mass-media citat mai sus nu se reflectă în realitate, multe publicații apărând pasager.

Noile medii

Un fenomen care s-a făcut remarcant în anul 2009 în Republica Moldova este reprezentat de apariția mass-media electronice de mare impact, de genul portalului www.unimedia.md. Modelul a fost urmat și de Jurnal de Chișinău care a înființat o secțiune on-line a ziarului care transmite știri în timp real. În perioada represiunilor comuniste dintre 7-10 aprilie 2009, edițiile electronice ale Unimedia și Jurnal de Chișinău au fost în multe situații singurele surse de informare din Republica Moldova.

Anul 2009 a fost unul deosebit de dificil pentru mass-media din Republica Moldova. Asociațiile pentru protejarea libertății de exprimare de la Chișinău au remarcat și în anii precedenți înrăutățirea situației jurnaliștilor și agresivitatea guvernării comuniste față de jurnaliștii neînregimentați, însă în cursul anului 2009, datorită alegerilor din 5

aprilie și a campaniei electorale această situație a degenerat, culminând cu măsurile represive din perioada 7-10 aprilie. Scrutinul din 5 aprilie 2009 a fost contestat prin manifestații pașnice în cursul zilei de 6 aprilie, urmate de manifestații violente pe 7 aprilie. În cursul serii de 7 aprilie au avut loc primele arestări extrajudiciare care au continuat până pe data de 10 aprilie. Concomitent cu represiunea împotriva manifestanților a avut loc și o represiune împotriva mass-media, atât cea locală cât și a jurnaliștilor străini veniți să relateze despre evenimentele de la Chișinău, ținta predilectă fiind ziaristii din România.

Represiune împotriva jurnaliștilor

Republica Moldova a fost caracterizată ca fiind o zonă cu pericol sporit pentru jurnaliștii aflați în misiune profesională, conform Uniunii Jurnaliștilor din Moldova. Comportamentul poliției și al organelor de securitate față de jurnaliști a fost disproporționat, agresiv și în mare parte ilegal, se arată într-o declarație a organizației. Aceasta mai anunța că la Chișinău au fost dislocate forțe importante de poliție și securitate, dotate cu echipamente speciale, dar și persoane îmbrăcate în civil, care se dedau la provocări și la intimidări ale jurnaliștilor. Uniunea Jurnaliștilor din Moldova recomandă jurnaliștilor locali și internaționali aflați în Republica Moldova să poarte ecusoanele și legitimațiile de presă la vedere și să le prezinte în caz de reținere. Pentru a evita riscul unor leziuni, jurnaliștii vor urmări în mod deosebit să nu se interpună între manifestanți și forțele de ordine în cazul declanșării unei confruntări între acestea, mai recomandă UJM.

Autoritățile moldovene au expulzat din mai mulți jurnaliști români, iar alții au părăsit Republica Moldova după ce au fost interogați la poliție sau pentru a evita problemele cu forțele de ordine din Republica Moldova.

Expulzare și bătaie

Pe 9 aprilie echipele de filmare ale Antena 3 și Realitatea TV s-au întors în România după ce au fost chemate la poliție și supuse unor verificări. Corespondentul din Republica Moldova al postului Antena 3 a părăsit pe 9 aprilie teritoriul țării, împreună cu echipa care fusese acreditată pentru alegerile din Republica Moldova. Pe 10 aprilie poliția moldovenească a reținut trei jurnaliști, printre care se număra corespondentul TVR la Chișinău, Doru Dendiu. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene de la Chișinău a retras acreditarea corespondentului TVR din Republica Moldova și i s-a pus în vedere să părăsească teritoriul Republicii Moldova.

Poliția a agresat de asemenea mai mulți cameramani de la posturile moldovenești. La rândul lor, câțiva jurnaliști de la „Ziarul de Gardă” au acuzat că au fost bruscați de forțele de ordine. Întreaga redacție a publicației considerată de opoziție „Jurnal de Chișinău” a solicitat vineri Ambasadei SUA la Chișinău să le fie acordat azil politic, după ce mai mulți angajați au fost reținuți sau bătuți de poliție. Redactorul-șef al publicației „Jurnal de Chișinău” Rodica Mahu, precum și reporterul agenției Deca-press au fost reținuți, fără motive plauzibile. De asemenea, doi cameramani de la Jurnal TV au acuzat că au fost bătuți de poliție.

Organizații de media din Republica Moldova, dar și cele internaționale au condamnat comportamentul autorităților față de jurnaliști și au cerut încetarea presiunilor. Reprezentantul OSCE în chestiunea libertății presei, Miklos Haraszti, a cerut autorităților din Republica Moldova să asigure accesul liber pentru presa internațională și să permită jurnaliștilor să-și facă meseria în mod liber. Evghenii Goloșceapov, director executiv al Amnesty International Moldova, a calificat

acțiunile poliției drept încălcare a dreptului la libera exprimare și drept o încercare de intimidare. Abuzurile asupra jurnaliștilor reprezintă încă o dovadă că în Republica Moldova se fac presiuni pentru ca lumea să nu știe ce se întâmplă. „Eu consider foarte important ca jurnaliștii să-și poată face misiunea liber, iar mesajul Amnesty International către autorități este să respecte

dreptul la libera exprimare atât al oamenilor simpli cât și al jurnaliștilor, pentru ca aceștia să-și poată îndeplini misiunea”, a declarat Goloșceapov.

Asociația Reporteri fără Frontiere (RSF) a lansat pe 11 aprilie un apel autorităților moldovene, cerându-le să pună capăt violențelor împotriva jurnaliștilor. Într-un comunicat de presă publicat pe site-ul său, RSF aprecia că situația se degradează îngrijorător în Republica Moldova, în condițiile în care autoritățile recurg la violențe și au arestat mai mulți ziariști. „Facem apel la autoritățile moldovene să dea dovadă de măsură și discernământ. Este de datoria lor să vegheze ca jurnaliștii reținuți să fie eliberați în cel mai scurt timp și să permită profesioniștilor mass media să poată să-și facă liber meseria și în siguranță”, se arată în comunicatul RSF, care a denunțat totodată „stigmatizarea României și a ziariștilor români”. Mai trebuie menționat faptul că represiunea comunistă de la Chișinău între zilele 7-10 aprilie a dus la arestarea a 193 de persoane, care au fost reținute în lipsa unor mandate de arestare emise de un judecător și au fost supuse relelelor tratamente pe timpul reținerii. Un tânăr de 23 de ani, Valeriu Boboc a murit în urma loviturilor primite pe timpul reținerii sale, existând bănuiele că alte două persoane ar fi decedat în custodia poliției între 7-10 aprilie.

Centrul de Studii
pentru Resurse Românești

Rusia și istoria românilor

Pe 13 octombrie 2009, în cadrul Festivității de inaugurare a zilelor literaturii și spiritualității ruse de la Chișinău, Excelența Sa Valeri Kuzmin (*foto*), Ambasadorul Federației Ruse în Republica Moldova a avut o intervenție nu foarte obișnuită pentru un diplomat referindu-se la o chestiune care la prima vedere nu ar intra în atribuțiile sale: istoria românilor. Citez după portalul Unimedia cele spuse de E.S. Valeri Kuzmin: „Istoria Românilor îmi place, dar nu-mi place cursul de istorie a românilor care a fost predat în această țară timp de mai mulți ani. Acest curs este bazat pe rusofobie și pe stereotipuri anti-rusești, în timp ce imperiul rus a stat la baza formării statului român. Fără bărbăția soldaților ruși, dominația turcilor ar fi putut dura poate încă sute de ani și nu se știe care ar fi fost soarta mai multor națiuni din Balcani“. În foarte puține cuvinte ambasadorul Federației Ruse la Chișinău a spus foarte multe - iar mesajul său nu se adresează exclusiv Chișinăului.

Intervenția E.S. Valeri Kuzmin nu este una izolată și trebuie prezentat măcar parțial contextul: Federația Rusă a declanșat o ofensivă diplomatică având ca țintă problemele istorice. La București, E.S. Aleksandr Ciurilin s-a lansat și el în dezbaterile unor chestiuni istorice, mai precis a oferit un set de explicații (care nu pot fi decât oficiale având în vedere cine le lansează) cu privire la încheierea pactului Hitler-Stalin din 1939, semnat de ministrii de externe ai celor doi dictatori, Joachim von Ribbentrop și Viaceslav Molotov. Intervenția E.S. Aleksandr Ciurilin am încercat să o analizez într-un alt articol, astfel că în rândurile următoare mă voi referi la opiniile exprimate de E.S. Valeri Kuzmin. Cert este că în cadrul programului de „rescriere a istoriei“ lansat de președintele rus Dmitri Medvedev sunt cuprinse și țările românești, după cum se vede din intervențiile ambasadorilor.

În primul rând trebuie spus că istoria nu este o chestiune care ar trebui să intre în preocupările politicianilor și diplomaților. Mai ales istoria altor state. Însă tentația este mare peste tot - la București reglarea chestiunilor istorice pe cale politică constituie deja o tradiție de la Roller la Tismăneanu.

Declarația E.S. Valeri Kuzmin conține o serie de adevăruri spuse pe jumătate - ceea ce le transformă în neadevăruri. Afirmatia „Imperiul Rus a stat la baza formării statului român“. Așa este - cu un mic amendament: românii nu și-au dorit ca Imperiul Rus să stea la baza formării statului român modern. Românii trebuie să fie recunoscători Rusiei țariste pentru Regulamentele Organice din 1831 care constituie prima constituție mo-

deră a țărilor române. Însă în același timp trebuie remarcat amestecul permanent al rușilor în politica internă a Valahiei și Moldovei în perioada Regulamentelor Organice. și mai trebuie subliniat ceva: rușii au făcut Regulamentele Organice identice pentru Valahia și Moldova și aveau în vedere o unire a celor două principate. Doar că așa cum germanii aveau doctrina „Drang nach Osten“ rușii aveau doctrina „Drang nach Istanbul“ ceea ce nu era pe placul britanicilor. Războiul Crimeei a scos țările române din aria de dominație a Rusiei țariste și le-a introdus în sfera occidentală - care a jucat o influență majoră și a permis crearea României. Dispariția statelor medievale românești și apariția unui stat care a încercat și încearcă să se modernizeze nu este o realizare exclusivă a Rusiei țariste. Occidentul a avut de jucat un rol - și nu în ultimul rând locuitorii țărilor române au avut de jucat un rol.

E.S. Valeri Kuzmin spune că manualul de istoria românilor este bazat pe „rusofobie și stereotipuri anti-rusești“. Un exemplu de rusofobie ar fi dacă în manualele de istorie ar sta pe undeva scris că „rusul este cel mai rău om din lume“. Iar un stereotip ar fi dacă pe la cursurile de istorie din școli s-ar spune că „fără băutura rusul nu poate trăi“. Nici vorbă de așa ceva. Manualele de istorie a românilor spun lucrurilor pe nume în chestiuni care din punctul de vedere al istoriografiei ruse ar trebui interpretate diferit.

Doar că faptele trebuie prezentate așa cum au fost. De exemplu în 1812 Rusia țaristă dorea să ocupe în întregime principatele Valahia și Moldova și să aibă graniță pe

Dunăre cu Imperiul Otoman. Invazia lui Napoleon a făcut ca negocierile să fie duse la viteză maximă și Rusia să se mulțumească doar cu teritoriul dintre Prut și Nistru. Nu a fost vorba de nici o „eliberare“ de sub „jugul turcesc“ - a fost o decizie militară strategică, respectiv asigurarea flancului sudic înaintea invaziei franceze. În războiul din 1877-1878 Rusia țaristă a încheiat un tratat de alianță cu România apărută din unirea Valahiei cu Moldova. Chiar dacă a existat un tratat, Rusia a preferat să nu-l respecte și în urma protestelor de la București să amenințe cu ocuparea României. Doar intervenția Occidentului care încerca să ajute Imperiul Otoman să supraviețuiască a salvat din nou România de o nouă ocupație rusească. și mă voi opri doar la secolul al XIX lea, deoarece relațiile ruso-române din secolul al XX lea sunt cu mult mai încurcate și încă avem nevoie de dosare din arhivele de la București, Moscova, Londra, Paris și Washington pentru a încerca să le lămurim.

Nici vorbă de rusofobie sau anti-rusism în chestiunile pe care le-am prezentat pe scurt mai sus. Rușii sunt oameni ca toți oamenii, cu bune și cu rele. Iar Imperiul Rus este un imperiu ca toate celelalte imperii: permanent obsedat de nevoia de siguranță, îngrijorat de perspectiva unui nou atac din partea unui alt imperiu. Iar pentru a-și rezolva aceste probleme Imperiul Rus face ceea ce a făcut orice alt imperiu din istorie: întinde mâna și ia fără să mai întrebe dacă celălalt este de acord. Aceasta nu este prima tentativă de cosmetizare a istoriei venită de la Moscova - și măcar un lucru este bun: de data aceasta tentativa este una pașnică.

George DAMIAN

Nouă biserică românească în Timoc

În localitatea Isacova, comuna Ciupria, situată în Valea Moravei, s-au finalizat pe 1 noiembrie lucrările de construcție a unei biserici ortodoxe românești, prima după ce populației din zonă, după 170 de ani, i s-a interzis să asculte Sfânta Liturghie și să se roage în limba română. Părintele Iel Bobului (*foto stânga*) a declarat că acest sfânt lăcaș este al doilea, după cel de la Malainița, zidit de ipodiatonul Boian Alexandrovici în Serbia de nord-est, care cuprinde ținuturile istorice sudul Dunării, Timoc și Morava, unde trăiesc, în cele 154 sate românești și 48 localități cu populație mixtă, peste 300.000 de români.

„Piatra de temelie a sfintei biserici s-a pus pe un teren donat de credinciosul nostru Voina Prvulești, la 18 august 2009. Este o binecuvântare pentru românii din această parte a Serbiei, mult timp vitregiți de istorie, să aibă, la rândul lor, un loc de închinăciune“, a precizat pr. Bobului. El speră că autoritățile administrative din comună să nu repete agresiunile celor din Negotin care, în 2005, au intenționat să dărâme biserica cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril întrucât Episcopiei sârbe din Timoc nu i-a convenit faptul că din bisericile sârbe au început să plece enoriașii de etnie românească.

Decizie favorabilă românilor

Curtea Supremă de Justiție a Serbiei a anulat pe 29 octombrie decizia Ministerului Cultelor prin care a fost respinsă înscrierea Protopopiatului Ortodox Român al Daciei Ripensis din Timoc în Registrul Bisericilor și Comunităților religioase din Serbia.

„Sentința dată de Curtea Supremă de Justiție ne dă, iată, speranța că, după 170 de ani de sete duhovnicească, etnicii români vor avea dreptul să asculte Sfânta Liturghie și să se roage în limba română, atât la biserica cu

hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril din Malainița, cât și în cele pe care vor continua să și le zidească în alte zone“, a declarat preotul Boian Alexandrovici (*foto dreapta*). În același context, acesta a mai arătat că prin decizia luată de justiție se face o reparație morală minorității naționale române din Timoc și că „în sfârșit, se respectă legea potrivit căreia bisericile și organizațiile religioase de pe teritoriul Serbiei au dreptul să-și rânduiască și conducă independent activitățile interne și publice, iar statul nu poate împiedica aplicarea regulilor autonome ale bisericilor minorităților“.

În opinia protopopului Boian Alexandrovici, prin actul emis de instanța supremă

și pierd valabilitatea atât motivele, cât și contestațiile aduse de Ministerul Cultelor al Republicii Serbia, prin care statutul său de prim preot al Timocului este pus la îndoială, precum și tergiversarea recunoașterii jurisprudenței și autorității Bisericii Ortodoxe Române în acest spațiu. „Prin documentul de respingere a cererii noastre de înregistrare a Protopopiatului Ortodox Român din Malainița eram acuzat că am fost caterisit prin Decizia Tribunalului Bisericesc al Eparhiei timocene nr. 66/zap.1, ratificat prin adjudecarea Marelui Tribunal al BOS nr. 29/08 și care este obligatorie pentru toate bisericile ortodoxe din Serbia“, a precizat Boian Alexandrovici. (G.D.)